

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 6Csp/55/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319207790
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurucová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2022:8319207790.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35 831 154, práv. zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Mýtna 48, Bratislava, proti žalovanej: Q. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., S. Q. XXXX/XX, práv. zast. JUDr. Františkom Svatuškom, advokátom so sídlom Námestie slobody 25, Humenné, o zaplatenie 1 673,24 eur s prísl., takto

rozhodol:

- I. Žalovaná je p o v i n n á uhradiť žalobcovi 1 001,36 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % z dlžnej sumy ročne od 4.4.2017 do zaplatenia, všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 30 eur mesačne splatných vždy k 20. dňu v príslušnom kalendárnom mesiaci počínajúc od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku až do úplného zaplatenia pod následkom straty výhody splátok.
- II. Konanie z a s t a v u j e sčasti o 5,40 eur.
- III. V prevyšujúcej časti žalobcu z a m i e t a.
- IV. Žalobcovi vo vzťahu k žalovanej právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou podanou na tunajšom súde dňa 21.10.2019 žiadal zaviazať žalovanú na zaplatenie sumy 1 673,24 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 04.04.2017 do zaplatenia.
2. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvoril jeho právny predchodca - spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. dňa 26.06.2015 zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanej sumu pôžičky 1 900,- eur. Podľa Zmluvy o poskytnutí Najľahšej pôžičky mala žalovaná splácať pôžičku v pravidelných 60 mesačných splátkach v sume 53,04 eur, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 3 182,40 eur. Do podania žaloby uhradila žalovaná 898,64 eur. Vzhľadom k tomu, že žalovaná porušila svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas, t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca dňa 26.01.2017 listom - predžalobná upomienka vyzval žalovanú k úhrade dlžných splátok a upozornil ju na možnosť vyhlásenia zosplatenia úveru. Nakoľko k úhrade dlžných splátok nedošlo, žalobca dňa 19.03.2017 úver zosplatil. Do podania žaloby žalovaná dlžné splátky neuhradila. Celkový dlh žalovanej ku dňu podania žaloby predstavoval sumu 898,64 eur, pričom dohodnutá zmluvná pokuta v nej nie je zahrnutá, pretože žalobca si ju neuplatnil. Právny predchodca žalobcu si zároveň uplatnil aj náklady na vymáhanie v sume 5,40 eur a zákonné úroky z omeškania.

3. Uznesením zo dňa 17.08.2020 súd na základe postúpenia vymáhanej pohľadávky pripustil, aby na miesto doterajšieho žalobcu Všeobecná úverová banka, a.s. do tohto konania vstúpila obchodná spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o, so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154.

4. Dňa 28.11.2019 bolo po súdnej výzve doručené podanie žalobcu, z obsahu ktorého vyplýva, že žalobca berie návrh na začatie konania čiastočne späť v časti nákladov na vymáhanie pohľadávky vo výške 5,40 eur. Trval na podanej žalobe vo výške žalovanej istiny 1 667,84 eur s prísl., a to napriek predbežnému posúdeniu súdom, v zmysle ktorého uzatvorená spotrebiteľská zmluva neobsahuje všetky náležitosti požadované zákonom.

Podľa ustanovenia § 144 Civilného sporového poriadku žalobca môže vziať žalobu späť.

Podľa ustanovenia § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

Podľa ustanovenia § 146 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

Skôr, než sa začalo prvé pojednávanie, žalobca zobral žalobu späť v časti o zaplatenie 5,40 eur, preto súd konanie zastavil v tejto časti, a to aj bez súhlasu žalovanej, pretože na jej prípadný nesúhlas sa neprihliada.

5. Žalovaná sa k podanej žalobe vyjadrila prostredníctvom splnomocneného zástupcu po priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci tak, že z dôvodu absencie zákonom predpísaných náležitostí a neprijateľnosti úverových podmienok spôsobujúcich neplatnosť zmluvy žiadala žalobu zamietnuť a priznať jej plnú náhradu trov konania voči žalobcovi.

6. V danej právnej veci súd rozhodol rozsudkom zo dňa 20. 05. 2021, proti ktorému podali odvolanie obe strany sporu. Odvolací súd uznesením 1CoCsp/16/2021-276 zo dňa 16. 11. 2021 zrušil rozsudok vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Z obsahu rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že krajský súd sa stotožnil s tým, že zmluva neobsahovala náležitosti podľa § 9 ods. 1 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z. (ZoSÚ) - údaj o dobe trvania zmluvy a o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a o absencii ďalšej podstatnej náležitosti spočívajúcej v uvedení všetkých predpokladov použitých pre výpočet RPMN., ale nariadil doplniť dokazovanie v tom smere, či žalobca pred poskytnutím úveru dostatočne skúmal bonitu, lebo to má význam na zosplatenie úveru, alebo jeho posúdenia na to, či daný úver je bezúročný a bez poplatkov.

7. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami, a to Zmluvou o poskytnutí pôžičky, predžalobnou upomienkou, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, výpisom z účtu žalovaného, písomným vyjadrením žalobcu a žalovaného, pričom, pričom aj v kontexte rozhodnutia odvolacieho súdu zistil zistil nasledovný skutkový stav:

8. Spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. ako pôvodný veriteľ a žalovaná ako klient uzatvorili dňa 26.06.2015 Zmluvu o poskytnutí Najľahšej pôžičky č. XXXXXXXXXXXX, pri výške poskytnutého bezúčelového spotrebiteľského úveru 1 900,- eur. Žalovaná sa zaviazala úver splatiť v 60 splátkach pri výške splátky 53,04 eur.

9. Predžalobnou upomienkou zo dňa 26.01.2017 vyzval právny predchodca žalobcu žalovanú na zaplatenie sumy 159,12 eur, a to do 05.03.2017, a informoval ju o svojom práve úver zosplatiť v prípade, ak nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 11/2016.

10. Právny predchodca žalobcu žalovanú oznámením zo dňa 29.03.2017 informoval o tom, že dlh z úverovej zmluvy sa stal splatným v celom rozsahu naraz a výška dlhu je 1 718,06 eur.

11. Z prehľadu splátok a úhrad súd zistil, že žalovaná na splátkach celkovo uhradila sumu 898,64 eur.

12. Žalobca vo svojich písomných vyjadreniach zo dňa 28.11.2019 a 22.10.2020 oznámil súdu, že trvá na uplatnenej žalobe v upravenom rozsahu. Z neúčasti na pojednávaní sa ospravedlnil a súhlasil s konaním a rozhodnutím v jeho neprítomnosti. Žalovaná písomne vzniesla výhrady voči uzatvorenej zmluve, ktorá podľa nej nemá predpísané náležitosti a obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Na pojednávaní prostredníctvom svojho zástupcu uviedla, že úver by mal byť považovaný za bezúročný a bezpoplatkový, preto by žalovaná mala byť zviazaná uhradiť žalobcovi len 1 001,36 eur, čo je rozdiel medzi poskytnutým úverom a sumou, ktorú už uhradila. Súčasne súd požiadala, aby v prípade povinnosti uhradiť žalobcovi sumu 1 001,36 eur jej umožnil splácať dlh v splátkach. Po zdokladovaní jej pomerov bolo zistené, že žalovaná je slobodnou matkou na materskej dovolenke s príjmom z rodičovského príspevku 370,- eur a rodinných prídavkov 24,95 eur. Za bývanie platí mesačne 100,- eur za plyn, 21,60 eur za elektriku, 19,- eur za vodu a 4,64 eur za RTVS. Má štyri úvery - hypotekárny v sume 65 700,- eur a z minulosti tri spotrebné v celkovej sume 13 000,- eur, pričom splátky predstavujú 774,86 eur. Je odkázaná na pomoc tretích osôb, lebo má vyššie výdavky ako príjmy. Pomáhajú jej rodičia a matka otca jej dieťaťa.

V písomnom podaní z 19.05.2021 žalovaná doplnila svoje vyjadrenie vo veci tak, že poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov aj preto, že žalobca voči nej nepostupoval s odbornou starostlivosťou pri overovaní jej bonity. Dôkazom sú nevyplnené kolónky o mzde v zmluve a pripojených listinách, čo nasvedčuje tomu, že príjmové a majetkové pomery žalovanej ako žiadateľky o úver neboli skúmané. Žalobca teda nepostupoval s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovanej splácať úver, preto nie je oprávnený požadovať jednorazové splatenie úveru. V jeho prípade išlo o hrubé porušenie povinností podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, preto v zmysle § 11 ods. 2 uvedeného zákona sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

13. Na pojednávaní dňa 14. 03. 2022 zástupca žalovanej uviedol, že aj napriek tomu, že žalovaná nerozporovala sumu 1001,36 eur uviedla, že ju akceptuje, no napriek tomu žiadal žalobu zamietnuť v celom rozsahu, pretože právny predchodca žalobcu neodporným spôsobom skúmal bonitu žalovanej.

14. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná,

ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j) odplatu podľa osobitných predpisov,

k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

y) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23,

z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

Podľa § 7 ods. 1 zákona veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 11 ods.1 zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 odsek 1,

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 odsek 2 písmeno a) až l), s), z) a aa)

c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 odsek 1 alebo

- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne finančnými prostriedkami v hotovosti.

Podľa § 11 ods. 2 zákona ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

13. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

15. Podľa § 52 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) platného a účinného v rozhodnom období spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

16. Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Podľa § 559 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa ustanovenia § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 05.12.2018 premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť, možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

Podľa ustanovenia § 875v Občianskeho zákonníka konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia č. 87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

17. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzavretá zmluva o poskytnutí pôžičky, pričom táto zmluva je zároveň zmluvou spotrebiteľskou. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti, a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaná ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovanej privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Nepochybne uzatvorená zmluva je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

18. Súd na základe vykonaného dokazovania tak mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzatvorená zmluva o pôžičke, ktorá je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovanej bola poskytnutá pôžička vo výške 1 900,- eur, ktorú sa zaviazala splatiť formou pravidelných mesačných splátok vo výške 53,04 eur pri počte splátok 60. Žalovaná titulom splatenia pôžičky ku dňu rozhodovania vo veci uhradila sumu 898,64 eur.

Nakoľko žalovaná vzniesla výhrady voči tomu, či žalobca mohol zosplatiť poskytnutý úver, súd musel v prvom rade v danom spore skúmať, či zosplatenie je v súlade s platnou legislatívou.

Podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka môže veriteľ pre omeškanie s niektorou splátkou žiadať splatenie celého dlhu, len ak to bolo dohodnuté. Takáto dohoda je obsiahnutá bode 12.2. Zmluvy, ktorý v zhode s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravuje možnosť veriteľa zosplatiť celý dlh pre omeškanie s jednotlivou splátkou pri omeškaní jej úhrady o viac ako tri mesiace. V spotrebiteľských vzťahoch ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje uplatniť právo podľa § 565 až po trojmesačnom omeškaní. Toto ustanovenie je lex specialis k § 565 druhej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého možno toto právo uplatniť len do splatnosti nasledujúcej splátky. Ak totiž pri pôžičke splácanej mesačnými splátkami musí uplynúť trojmesačné omeškanie s niektorou splátkou, za ten čas sa stanú splatné najmenej dve ďalšie splátky. V takom prípade by veriteľ z takejto spotrebiteľskej zmluvy nikdy nemohol uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka. To je však v rozpore s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktorý jasne hovorí, že toto právo uplatniť môže (avšak len za tam uvedených podmienok). Teda v prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka po uplynutí trojmesačného omeškania s niektorou splátkou bez ohľadu na to, že medzčasom boli zročné ďalšie splátky. Uvedené však nemá vplyv ani na plynutie premlčania. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že pôvodný veriteľ celý dlh zosplatiť pre viac ako trojmesačné omeškanie s úhradou splátky splatnej dňa 20.11.2016 (za obdobie 11/2016), tak ako to vyplýva z upomienky zo dňa 26.01.2017. Pôvodný veriteľ toto právo využil v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keď predtým žalovanú na túto možnosť upozornil. K samotnému zosplateniu však nedošlo na základe listu zo dňa 26.01.2017, ten bol len všeobecnou upomienkou adresovanou žalovanej, že veriteľ pri jej zmluve eviduje nedoplatok na splátkach, pričom vo vzťahu k najstaršej splátke splatnej v mesiaci 11/2016 ju upozornil na možnosť zosplatenia úveru, pokiaľ túto splátku neuhradí. Zosplatenie nastalo až na základe oznámenia o ňom na základe ďalšieho listu adresovaného žalovanej zo dňa 29.03.2017, a teda k zosplateniu došlo legitímne v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

19. Uzatvorená zmluva o pôžičke je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Právny predchodca žalobcu bol právnickou osobou, ktorá v rámci predmetu svojho podnikania poskytovala spotrebiteľské úvery, a žalovaná je spotrebiteľom, keďže je fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Nakoľko zmluva uzavretá medzi stranami sporu má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 a § 2 písm. d) zák. č. 129/2010 Z.z., musí obsahovať náležitosti ustanovené zákonom pre takéto zmluvy podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z.

20. Súd preskúmal jednotlivé obsahové náležitosti zmluvy a zistil, že v zmluve o pôžičke absentuje povinný údaj v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch, a to údaj o dobe trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Údaj o dobe trvania zmluvy v zmluve nie je vôbec obsiahnutý. Zákonodarca určil túto náležitosť v právnom predpise jasne tak, aby si ho spotrebiteľ nemusel nejakým spôsobom vyvodzovať z viacerých údajov. Zákon jednoznačne uvádza aj to, že povinnou náležitosťou zmluvy je aj údaj o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, teda rozlíšil pojmy doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti. Tento povinný údaj nemôže nahradiť ani údaj o počte splátok (vid' rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/34/2019 zo dňa 24.04.2019, podľa ktorého „Počet splátok teda nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru, a preto pri písme f) citovaného zákona iný výklad než ten, že konečná splatnosť úveru a doba trvania zmluvy musí

byť určená dátumovo, neprichádza do úvahy“, obdobne aj rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/130/2017 zo dňa 08.01.2018). Konečná splatnosť v posudzovanej zmluve uvedená nie je.

Jednou z obligatórných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je údaj o konečnej splatnosti úveru. Pokiaľ je súčasťou dojednanie, že dlžník je povinný splácať úver do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa tejto zmluvy, takéto dojednanie nezodpovedá zákonnej požiadavke. Na základe uvedeného možno konštatovať, že údaj o konečnej splatnosti úveru v zmluve absentuje. Údaj o termíne konečnej splatnosti úveru má byť uvedený presne, a to uvedením konkrétneho dňa, mesiaca a roku, kedy spotrebiteľský úver nadobudne konečnú splatnosť.

Účelom zákona o spotrebiteľských úveroch a jeho vyššie uvedených ustanovení je to, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný, v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto sa vyžaduje časová (dátumová) špecifikácia konečnej splatnosti úveru, ktorá je dodávateľom určená na základe vstupných údajov (obdobný názor je vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 19.9.2012, sp. zn. 17Co/151/2012).

Údaj o termíne konečnej splatnosti úveru má byť uvedený presne, a to uvedením konkrétneho dňa, mesiaca a roku, kedy spotrebiteľský úver nadobudne konečnú splatnosť. Význam uvedenej zmluvnej náležitosti súvisí aj s ďalšími nárokmi veriteľa vyplývajúcimi zo zmluvy o úvere. Súd pripomína, že v zmysle ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 19.11.2013, sp. zn. 5Co/165/2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.05.2012, sp. zn. 1Co/30/2012, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 25.02.2014, sp. zn. 5Co/567/2013) veriteľovi prislúchajú zmluvné úroky ako odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov do splatnosti úveru, po jeho splatnosti má nárok na úrok z omeškania. Uvedený údaj preto slúži na rozlíšenie, dokedy je dlžník povinný platiť zmluvné úroky a odkedy úroky z omeškania.

21. V zmluve absentuje aj ďalšia podstatná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. v súvislosti s tam uvedenou RPMN, a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

V zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Podľa názoru súdu v zmluve majú byť uvedené konkrétne parametre týkajúce sa konkrétnej zmluvy tvoriacej predmet konania, teda numerické uvedenie konkrétnych údajov tak, aby po ich dosadení do vzorca pre výpočet RPMN bolo možné túto RPMN určiť, pretože iba takýmto spôsobom je možné skontrolovať správnosť údajov o RPMN. V zmluve však takéto parametre - predpoklady pre výpočet RPMN nie sú uvedené. V čl. IX bode 7 predmetnej zmluvy je uvedený iba vzorec pre výpočet RPMN, čo uvedenému zákonnému ustanoveniu nezodpovedá.

„Súdu prvej inštancie teda nemožno nič vytknúť, pokiaľ dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ktorý predpokladá ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch videl v absencii predpokladov použitých na výpočet RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch). K uvedenému odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údají o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarcia jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto správne skonštatoval súd prvej inštancie, že je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ žalobca namieta formalistický výklad súdu, tak odvolací súd dáva do pozornosti, že obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008, a to v článku 10 ods. 2 písm. g/ cit.: „Zmluva o úvere

zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;“ rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 5Co/59/2017 zo dňa 11.05.2017.

Krajský súd v Prešove vo svojom rozhodnutí vo veci sp. zn. 7Co/132/2018 zo dňa 21.01.2019 uviedol: „Zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy v ustanovení § 9 ods. 2 písm. j) vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať všetky predpoklady použité na výpočet RPMN. Do kategórie týchto predpokladov je potrebné zaradiť ich matematický výpočet, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej výške RPMN. Matematický výpočet RPMN podľa vzorca uvedeného v prílohe zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy nemožno označiť za jednoduchý. Je nemysliteľné od spotrebiteľa očakávať, aby len na základe údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov uvedenej v zmluve mohol posúdiť správnosť tejto náležitosti zmluvy. Bez príslušného matematického výpočtu, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej výške RPMN, nie je spotrebiteľ schopný preveriť správnosť takéhoto výpočtu RPMN ako jednej z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere umožňujúcej posúdiť výhodnosť úveru, čo nepochybne má zásadný vplyv na jeho rozhodnutie vstúpiť do úverového vzťahu s veriteľom.“

Obdobný právny názor bol vyslovený aj v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/124/2016 zo dňa 03.11.2016, sp. zn. 3Co/7/2017 zo dňa 06.04.2017.

22. Je potrebné poukázať aj na ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Tento výklad dopadá aj na zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle citovaného zákona s poukazom na § 1 ods. 8 Zákona č. 129/2010 Z.z., kde je vyjadrená subsidiarita Občianskeho zákonníka, ako aj subsidiarita osobitných predpisov. Podstatou spotrebiteľskej ochrany je, že sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho dodávateľa, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb a konečne možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu, nie je úplne absolútna, ale je limitovaná v rámci spotrebiteľských vzťahov princípom ochrany slabšej strany (spotrebiteľa), a to údajom o výške splátky, o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

23. Práve z vyššie uvedeného dôvodu bol prijatý aj zákon č. 129/2010 Z. z. a ustanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotrebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie v písomnej forme sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatnosťou úveru ako sankciou pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu.

24. Odvolací súd uznesením 1CoCSP/16/2021, ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, nariadil skúmať, či došlo k porušeniu povinnosti uvedenej v § 7 ods. 1 Zák. o spotrebiteľských úveroch, či v tejto súvislosti prichádza do úvahy aplikácia § 11 ods. 2 v podobe nemožnosti vyžadovania jednorazového splatenia spotrebiteľského úveru, teda vyhlásenia predčasnej splatnosti. K uvedenému súd už v zápisnici z pojednávania zo dňa 20. 05. 2021 uviedol, že úver je splatný mesiacom jún 2022 a teda už v čase začatia konania aj bez zosplatenia by bol celý úver splatný, a to v mesiaci jún 2020. Preto už sa ani nezaoberal otázkou skúmania, či žalobca mohol zosplatiť úver alebo nie, a teda, či má nárok len na splatené splátky alebo na celý dlh, keďže úver mal byť splatený v júni 2020 aj bez zosplatenia by všetky splátky už boli splatené.

V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, pričom za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

V ďalšom postupe súd preto skúmal schopnosť žalovanej ako spotrebiteľky splácať predmetný spotrebiteľský úver, tzv bonity žalovanej.

Zo zmluvy o poskytnutí Najľahšej pôžičky súd mal za preukázané, že žalovaná pri uzatváraní posudzovanej zmluvy ako klientka doložila k zmluve len kópiu občianskeho preukazu, pretože len táto kolónka bola z predtlačenej možnosti označená. Ostatné doklady - osobitne výpis z účtu, potvrdenie o príjme - označené neboli, z čoho možno usudzovať, že predchodca žalobcu neskúmal schopnosť žalovanej ako klienta-spotrebiteľa splácať poskytnutý úver tak, ako to má na mysli ustanovenie § 7 ods. 1 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

Na základe uvedeného súd nemal za preukázané, aby predchodca žalobcu skúmal rodinný stav žalovaného, celkový objem jeho výdavkov.

25. Spotrebiteľ je povinný veriteľovi poskytnúť úplné a pravdivé údaje, to však veriteľa nezbavuje povinnosti poskytnuté údaje preveriť. Ďalej, nebolo ani preukázané zo strany žalobcu, či príjem žalovanej a nevyhnutné výdavky na živobytie by jej umožňovali plniť si povinnosti podľa úverovej zmluvy, t.j. splácať úver pravidelnými mesačnými splátkami. V zmluve o spotrebiteľskom úvere nie sú uvedené žiadne údaje o žalovanej týkajúce sa jej osobných pomerov, pravidelných mesačných výdavkov za účelom posúdenia jej možnosti a schopnosti poskytnúť úver splácať.

26. V zmysle platného a účinného ust. § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, v čase uzavretia zmluvy bol veriteľ povinný s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver a zobrať do úvahy dobu poskytnutia úveru, jeho výšku, príjem aj účel spotrebiteľského úveru. Z uvedeného ustanovenia nepochybne vyplýva, že pokiaľ má veriteľ povinnosť odborne postupovať pri posudzovaní schopnosti splácať úver, musí mu byť zrejmý a známy nielen príjem žiadateľa o úver, ale zároveň aj jeho výdavky, inak nie je možné objektívne posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak, ako na to správne poukazoval žalovaný v rámci svojej procesnej obrany. Formálne a alibistické zisťovanie údajov z databázy banky nie je možné považovať za odbornú starostlivosť právneho predchodcu žalobcu pri posudzovaní spôsobilosti žalovaného splácať úver.

27. Súd dospel k záveru, že žalobca hrubým spôsobom porušil svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

28. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka sa aj Súdny dvor EÚ uvedeným zaoberal (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53).

Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii.

Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.

Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (tj. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť

alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektoorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

Podľa rozsudku KS v Prešove sp. zn. 20Co/72/2017 - V súvislosti so zisťovaním bonity spotrebiteľa odvolací súd poukazuje na doplňujúci návrh, ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 129/2010 Z.Z. v ktorom sa okrem iného uvádza: „Zámer finančného sprostredkovateľa je často presvedčiť nebonitného klienta, ktorý má problémy s kontrolou vlastných finančných tokov a hospodárením, aby pristúpil na úver, u ktorého je v mnohých prípadoch zjavné, že ho spotrebiteľ nebude vedieť splácať. Finančný sprostredkovateľ je motivovaný zanedbať povinnosť skúmania spotrebiteľovej schopnosti splácať úver vidinou peňažnej prémie za sprostredkovanie a subjekt poskytujúci úver si je vedomý, že v prípade neschopnosti splácať majetok môže siahnuť za pomoci štátneho donútenia na majetkové hodnoty dlžníka, napríklad obydlie. Prípadný argument zo strany veriteľa, že exekúcia majetku u nebonitných klientom je prirodzeným následkom nedodržania povinnosti splácať úver neobstojí. Je tak z dôvodu, že v prípade hrubého porušenia povinnosti skúmať spotrebiteľovu schopnosť splácať úver veriteľom z dôvodu vidiny majetkových hodnôt spotrebiteľa vstupuje veriteľ do zmluvného vzťahu v zlej viere (malé fide), keďže si je dopredu vedomý toho, že spotrebiteľ pri svojej úrovni bonity s veľkou pravdepodobnosťou nebude môcť splácať úver. Veriteľ si je teda vedomý faktu, že hlavnou časťou zmluvného plnenia, ktorú od spotrebiteľa obdrží nebudú splátky úveru, ale poplatky za omeškanie platieb a uspokojenie z majetkových hodnôt spotrebiteľa v dôsledku spotrebiteľovej platobnej neschopnosti. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať. Keďže žalobca súdu žiadne doklady o skúmaní bonity žalovaného nepredložil, je zrejmé, že vyššie uvedeným spôsobom zodpovedajúcim odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity dlžníka žalobca nepostupoval (nezaujímali ho skutočné výdavky žalovaného a ich preukázanie a to, či po ich úhrade má dostatočnú finančnú rezervu na splácanie úveru a nevykonal ani lustráciu v prístupných registroch). V zmluve sa síce uvádza, že žalovaný má príjem 380,00 € a výdavky 0,00 € ale tieto údaje neboli doložené žiadnymi dokladmi.“

Krajský súd v Prešove vo svojom rozhodnutí sp. zn. 12Co/136/2019 zo dňa 28.05.2020 uviedol: „ Žalobca v konaní na súde prvej inštancie ako aj v podanom odvolaní poukázal na to, že pri skúmaní bonity vychádzal jednak zo Žiadosti o poskytnutie spotrebného úveru, reportu J. poisťovne a z B. reportu, avšak z týchto listín žalobca nemohol úplne zistiť finančnú situáciu na strane žalovaných. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uvádza, že z uvedených listín a registrov nemohol žalobca ako veriteľ zistiť celkovú finančnú situáciu žalovaných, teda takýto postup žalobcu nemožno považovať za skúmanie bonity. Odvolací súd uvádza, že v prípade, ak by aj uvedené konanie žalobcu považoval za skúmanie bonity žalovaných, toto konanie by nebolo možné považovať za náležité skúmanie bonity s odbornou starostlivosťou, pretože bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty a okolnosti na strane žalovaných, ako napr. ich celkovú zadlženosť, počet vyživovacích povinností, mesačné výdavky, výdavky na zabezpečovanie ubytovania, stravy, atď., teda žalobca si nemohol utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaných potrebnej pre posúdenie ich schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Z uvedeného teda možno konštatovať správny záver súdu prvej inštancie o nesplnení si povinnosti žalobcom o nepreukázaní odbornej starostlivosti posúdenia schopnosti žalovaných splácať úver. Odvolací súd záverom poukazuje na to, že pre posúdenie splnenia povinnosti ustanovenej v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa.“

V tomto smere súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2CoCsp/20/2020 zo dňa 23.09.2020, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 53CoCsp/30/2021 zo dňa 23.09.2021.

Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu ochorenie a pod. Z

uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať.

Práve z vyššie uvedeného dôvodu bol prijatý aj zákon č. 129/2010 Z. z. a ustanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie v písomnej forme sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatnosťou úveru ako sankciou pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu.

29. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver formou pôžičky je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, a to s poukázaním na ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch (chýbajúce podstatné náležitosti zmluvy) a na ust. § 7 ods. 1 a § 11 ods. 2 tohto zákona (nepostupovanie žalobcu s odbornou starostlivosťou - neskúmanie schopnosti dlžníka splácať úver).

30. Z dôvodu konštatovanej a právne zdôvodnenej bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalovanej, táto bola tak na istine úveru povinná zaplatiť sumu 1 900,- eur, teda sumu, ktorá jej bola zo strany veriteľa reálne poskytnutá. Zo strany žalovanej už boli celkovo uhradené finančné prostriedky vo výške 898,64 eur pred podaním žaloby, teda na istine je povinná zaplatiť ešte sumu 1 001,36 eur, a preto súd v tejto časti žalobe vyhovel.

31. Podľa § 232 ods. 3, 4 C.s.p., lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Žalovaná z dôvod žiadosti o možnosť splácať dlh v splátkach deklarovala svoje majetkové pomery. Uviedla, že je poberateľkou rodičovského príspevku na dieťa vo výške 394,- eur. Má náklady na bývanie spolu vo výške 145,14 eur, a to poplatok za vodu 19,- eur, náklady na elektrinu 21,60 eur, plyn 100,- eur a RTVS 4,54 eur. Je slobodná, má maloleté dieťa, má štyri ďalšie úvery v Slovenskej sporiteľni vo výške 65700,- eur, so splátkou 274,86 eur, v spoločnosti Quatro vo výške 2000,- eur, so splátkou 100,- eur a v spoločnosti Home Credit Slovakia v výške 7000,- eur so splátkou 250,- eur a Profi Credit 4000,- eur, so splátkou 150,- eur. Ďalej má výdavky na stravu vo výške 300,- eur, oblečenie 50,- eur a lieky 10,- eur. Jej výdavky prevyšujú príjem a finančne jej vypomáha matka.

Na pojednávaní dňa 3. 12. 2020 žalovaná žiadala povoliť splácať dlh po 50,- eur mesačne. S ohľadom na vyššie uvádzané preukázané nepriaznivé majetkové a príjmové pomery jej sú umožnil splácanie priznanej sumy po 30,- eur mesačne, a to vždy k 20. dňu v mesiaci s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky sa celý dlh stane splatným. Výšku splátky súd určil tak, aby dlh bol splatný do troch rokov.

32. Keďže žalovaná neuhradila dlžnú sumu riadne a včas, dostala sa do omeškania s plnením peňažného dlhu a žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie úroku z omeškania. Žalobca si uplatnil nárok na úrok z omeškania vo výške 5 % ročne; súd je toho názoru, že takto uplatnená výška úroku z omeškania je v súlade s platnou právnou úpravou. Súd preto žalobu považoval v tejto časti za dôvodnú a žalovanú zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania v ním požadovanej výške počnúc dňom nasledujúcim po uplynutí dodatočnej lehoty na plnenie určenej pôvodným veriteľom, t.j. odo dňa 04.04.2017 z priznanej sumy v konaní, až do jej zaplatenia.

33. V prevyšujúcej časti súd žalobu pre preukázanú bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru zamietol.

34. Podľa § 257 Civilného sporového poriadku, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Ide o zákonné ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania, by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdomostiam. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii. Do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnuť i na postoj účastníkov konania. Z uvedeného výkladu § 150 O.s.p. (teraz § 257 C.s.p.) vyplýva, že pri aplikácii tohto zákonného ustanovenia možno prihliadať i na okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 M Cdo 2/2008, zo dňa 25. februára 2009).

35. Účelom ustanovenia uvedeného v § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolútneho práva. Jeho aplikácia je možná za splnenia zákonných podmienok. Do úvahy prichádza z dôvodu sociálnych aspektov, kedy sa zohľadňujú osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán v konaní a prípadne iné okolnosti. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§255 CSP) a aplikácia § 257 CSP prichádza do úvahy vtedy, ak sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov, ale súd dôjde k názoru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Rozhodnutie o trovách konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. (Pozri rozhodnutia ÚS SR č.k. II. ÚS 563/2011-118 a NS SR sp. zn. 2MCdo/17/2009)

36. Zákon explicitne nevypočítava, ktoré okolnosti sú relevantné do takej miery, že môže predstavovať dôvod na nepriznanie náhrady trov konania. Judikatúra považuje za nepostačujúci na aplikáciu § 257 CSP (§150 O.s.p) len všeobecný záver hodnotiaci dopad rozhodnutia o určitom druhu nároku (porov. R 34/1982, R 23/1989).

Súd v konaní preukázal nepriaznivú majetkovú a príjmovú situáciu u žalovanej, čo zohľadnil aj pri možnosti splácať úver v pravidelných mesačných splátkach a aj na pojednávaní dňa 14. 03. 2022 jej právny zástupca len potvrdil, že žalovaná je v rovnakej situácii, ako bola pri poslednom rozhodnutí súdu, teda je na materskej dovolenke a má dve deti. Naďalej poberá rodičovský príspevok vo výške 370,- eur, prídavky na deti a má bežné výdavky v súvislosti so starostlivosťou o maloleté deti a na zabezpečenie potrieb domácnosti, popri čom musí uhrádzať splátky z poskytnutých úverov. Jej príjmové a majetkové pomery odôvodňujú nepriznanie náhrady trov konania a tak isto na strane žalobcu nepriznané trovy by nemali nijako zásadne ovplyvniť, nie to ohroziť, jeho ekonomickú stabilitu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.